

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Терапевтичні справи при
захворюваннях внутрішніх органів**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії
Протокол №5 від “19” жовтня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Терапевтичні вправи при захворюваннях внутрішніх органів
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 40 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Метою курсу є: навчання студентів раціонального застосування терапевтичних вправ для підтримки функціональної активності організму, поліпшення загального стану здоров'я та відновлення функцій внутрішніх органів.</p> <p>Основними завданнями дисципліни «Терапевтичні вправи при захворюваннях внутрішніх органів» є:</p> <ul style="list-style-type: none">- надати студентам розуміння анатомо-фізіологічних особливостей функціонування внутрішніх органів (серцево-судинної, дихальної, травної, сечостатевої систем тощо);- ознайомити з механізмами впливу фізичних вправ на роботу внутрішніх органів, зокрема їхньою здатністю покращувати кровообіг, обмінні процеси та відновлювати функціональну активність;- вивчити класифікацію терапевтичних вправ та їхнє застосування для лікування різних захворювань внутрішніх органів;- розвинути вміння складати індивідуальні програми терапевтичних вправ залежно від діагнозу, віку та фізичного стану пацієнта;- розвивати здатність працювати у складі мультидисциплінарної команди, співпрацюючи з лікарями, дієтологами, реабілітологами та іншими спеціалістами.
Компетентності
<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p>

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

Програмні результати навчання

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації

рухових порушень та активності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Фізіологічні основи впливу терапевтичних вправ на внутрішні органи.	<p>Розуміти фізіологічні механізми впливу терапевтичних вправ на внутрішні органи.</p> <p>Знати основні комплекси вправ, спрямованих на покращення функцій серцево-судинної, дихальної, травної, сечовидільної та інших систем.</p> <p>Вміти розробляти індивідуальні програми терапевтичних вправ для різних категорій пацієнтів.</p> <p>Оцінювати ефективність виконання вправ та їх вплив на роботу внутрішніх органів.</p> <p>Інтегрувати терапевтичні вправи у загальні програми фізичної реабілітації.</p>	<p>Виконання тестових завдань з вивченої теми,</p> <p>Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи.</p>
2.	Тема 2. Терапевтичні вправи при захворюваннях серцево-судинної системи.	<p>Знати фізіологічний вплив терапевтичних вправ на серцево-судинну систему.</p> <p>Розуміти показання та протипоказання до використання фізичних вправ при серцево-судинних захворюваннях.</p> <p>Володіти техніками дихальних вправ, легкої аеробіки та розминки для пацієнтів із захворюваннями серця.</p> <p>Уміти складати індивідуальні програми терапевтичних вправ для пацієнтів із різними формами серцево-судинних захворювань.</p> <p>Контролювати стан пацієнта під час виконання вправ (пульс, артеріальний тиск, загальне самопочуття).</p> <p>Оцінювати ефективність терапевтичних вправ і</p>	<p>Виконання тестових завдань з вивченої теми,</p> <p>Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи</p>

		коригувати програму при необхідності.	
3.	Тема 3. Терапевтична дихальна гімнастика при захворюваннях дихальної системи.	<p>Знати фізіологічні основи впливу дихальної гімнастики на дихальну систему.</p> <p>Володіти технікою виконання дихальних вправ для різних захворювань дихальної системи.</p> <p>Розуміти показання та протипоказання до дихальної гімнастики.</p> <p>Вміти розробляти індивідуальні програми дихальної гімнастики для пацієнтів із хронічними та гострими захворюваннями легень.</p> <p>Використовувати спеціалізовані методики (дренажні вправи, дихання з опором, метод Стрельникової) залежно від стану пацієнта.</p> <p>Оцінювати ефективність проведених вправ і коригувати програму при необхідності.</p>	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи
4.	Тема 4. Терапевтичні вправи при захворюваннях травної системи.	<p>Розуміти фізіологічні механізми впливу терапевтичних вправ на органи травної системи.</p> <p>Знати комплекси вправ для лікування та реабілітації пацієнтів із захворюваннями шлунка, кишечника, жовчного міхура та інших органів травлення.</p> <p>Володіти технікою виконання вправ для покращення моторики та кровообігу у травному тракті.</p> <p>Вміти визначати показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ.</p> <p>Складати індивідуальні програми лікувальної фізкультури для пацієнтів із різними патологіями травної системи.</p> <p>Оцінювати ефективність терапевтичних вправ і коригувати програму відповідно до потреб пацієнта.</p>	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Терапевтичні вправи при захворюваннях сечостатевої системи.	Опанувати методику створення терапевтичних програм для покращення функцій сечостатевої системи. Навчитися застосовувати вправи для	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання,

		зміцнення м'язів тазового дна, покращення кровообігу в органах малого таза та усунення дискомфорту, пов'язаного із захворюваннями цієї системи	завдання для самостійної роботи
6.	Тема 6. Комплексний підхід до терапевтичних вправ при хронічних захворюваннях.	Навчитися створювати комплексні програми терапевтичних вправ для пацієнтів із хронічними захворюваннями, враховуючи стан здоров'я, супутні патології та індивідуальні особливості. Розуміти важливість інтеграції фізичних вправ із дієтою, психологічною підтримкою та медикаментозним лікуванням.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи
7.	Тема 7. Терапевтичні вправи при метаболічних порушеннях.	Розуміти фізіологічні механізми впливу вправ на метаболічні процеси. Навчитися складати програми для пацієнтів із порушеннями обміну речовин, такими як ожиріння, цукровий діабет, гіперхолестеринемія, з метою покращення загального стану здоров'я	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи
8.	Тема 8. Реабілітація після хірургічних втручань на внутрішніх органах.	Оволодіти методикою підбору вправ для пацієнтів у післяопераційний період. Навчитися створювати програми реабілітації з урахуванням типу операції, стану пацієнта та обмежень для відновлення функцій органів і систем	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи
9.	Тема 9. Використання кінезіотерапії для профілактики захворювань внутрішніх органів.	Розуміти роль кінезіотерапії у профілактиці захворювань внутрішніх органів. Навчитися підбирати вправи, які сприяють підтримці здоров'я органів дихання, травлення, серцево-судинної та інших систем, та формувати комплекси для їх профілактики	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи
10.	Тема 10. Методика складання індивідуальних програм терапевтичних вправ.	Засвоїти методику створення індивідуальних програм терапевтичних вправ із урахуванням стану здоров'я, рівня фізичної підготовленості та медичних показань клієнта. Навчитися адаптувати вправи для досягнення оптимального результату та забезпечення безпеки під час виконання.	Виконання тестових завдань з вивченої теми, Контрольні запитання, завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичні навички	40
Самостійна робота	5
Додаткові завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (відносна вага)

Робота на парах	Оцінка за контроль самостійної роботи	Оцінка за додаткову роботу	Екзамен	Разом
40	5	5	50	100

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.
- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,4, відповідно – максимальний бал за всі отриманні заняття у підсумку може скласти 40 балів.
- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 40 балів), отриманих балів за контроль самостійної роботи (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за письмову (додаткову) роботу (написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, зарахування результатів неформальної освіти і т.д.) (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтвержені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

- Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 3 основні питання та 2 додаткові (по 10 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні вміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні вміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні вміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), таблиці та інше.
Література:	
Основна	
1. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина – Краматорськ: Каштан, 2019 – Т.1. – 2019 – 478с.	
2. Закаляк Н. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів – Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. Ч.І. – 72 с.	
3. Медична та соціальна реабілітація: навчально – методичний посібник для студентів та викладачів медичних (фармацевтичних) закладів вищої освіти, закладів (факультетів) післядипломної освіти, інструкторів з лікувальної фізкультури та масажу, практикуючих медичних сестер – Київ: Медицина, 2018. – 278 с.	

- 4.Абрамова В.В. Фізична реабілітація, спортивна – Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. – 456 с.
- 5.Григус І.М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи – Львів: «Новий світ – 2000», 2020. – 170.
- 6.Пешкова О.В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів: навчальний посібник. Харків: СПДФО, 2011. 312с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра фізичної терапії, ерготерапії м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 тел. (0342) 59-60-20 каб.103 https:// kfte@pnu.edu.ua kfte@pnu.edu.ua
Викладач	Войчишин Лілія Ігорівна
Контактна інформація викладача	lilii.voichyushn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника □ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. □ Положення про запобігання академічному плагіату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника . □ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. □ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від

	<p><u>03.07.2023 р.):</u> Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену. Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»</u> (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <u>https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</u></p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)</u> – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <u>https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</u></p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» <u>«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> - ознайомитися із положенням можна за посиланням: <u>https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</u></p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри фізичної терапії, ерготерапії студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали <u>«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)</u> – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>«Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - <u>https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</u></p>

Викладач: Войчишин Лілія Ігорівна